

Đọc tài liệu tổng hợp và biên soạn lại các nội dung liên quan tới bài thơ Cảm xúc mùa thu - Đỗ Phủ nằm trong Bài 2 Ngữ văn 10 tập 1 Cánh diều. Với nhiều cách trình bày khác nhau cho các câu hỏi trong bài, các em sẽ có góc nhìn đa dạng hơn về bài thơ này.

Soạn bài Cảm xúc mùa thu ngắn gọn

Câu hỏi trong bài

Câu 1.

- Một số chi tiết miêu tả cảnh mùa thu:
- + Hình ảnh rừng cây phong.
- + Hình ảnh núi Vu, kẽm Vu khi vào thu thường âm u, hiu hắt.
- + Hình ảnh khóm cúc.

Câu 2.

Hình ảnh và hoạt động được nhắc tới ở bốn câu kết bao gồm:

- Hình ảnh khóm cúc nở hoa.
- Hình ảnh con thuyền lẻ loi nhớ nơi vườn cũ.
- Rộn ràng công việc may áo rét.
- Tiếng chày đập áo nơi thành Bạch Đế về chiều.

Câu 3.

- Câu 1: Phần dịch thơ không lột tả được hết sự tiêu điều của rừng phong khi thu về.
- Câu 2: Phần dịch thơ không chỉ rõ hai địa điểm cụ thể là núi Vu và kẽm Vu.
- Câu 3: Phần dịch thơ dùng từ “rộn” nên chưa làm rõ được mức độ của sóng so với phần dịch nghĩa.
- Câu 6: Phần dịch thơ dịch thiếu từ “lẻ loi” → làm mất trạng thái của con thuyền.
- Câu 7: Phần dịch thơ dùng từ “lạnh lùng”, khác với từ “rộn ràng” trong phần dịch nghĩa. Từ đó, làm giảm mức độ trạng thái của hoạt động may áo rét.

Câu hỏi cuối bài

Câu 1.

- Đề tài: Mượn khung cảnh mùa thu để nói lên tâm trạng, cảm xúc của thi nhân

- Thể loại: Thất ngôn bát cú đường luật

- Bố cục: 2 phần

+ Phần 1 (4 câu đầu): Khung cảnh mùa thu

+ Phần 2 (4 câu sau): Nỗi niềm thi nhân

Câu 2.

Mùa thu năm 766, Đỗ Phủ vẫn đang sống những ngày tháng phiêu bạt, ốm đau, khôn khó tại Quý Châu (nay thuộc tỉnh Tứ Xuyên, Trung Quốc) nên cảm thời thế và viết một chùm tám bài thơ thất ngôn bát cú nổi tiếng Cảm xúc mùa thu.

Câu 3.

- Cảnh thu trong hai câu đề và hai câu thực gợi nên sắc thu tiêu điều, bi thương, mênh mông, rợn ngợp, xơ xác, ảm đạm -> Cảm xúc buồn, cô đơn, lạnh lẽo, chênh vênh, lo lắng của tác giả trước thời cuộc

Cảnh mùa thu thông thường rất đẹp, gợi cho ta cảm giác thoải mái, dễ chịu với màu vàng của lá hòa vào với cái se se lạnh.

- Để miêu được quang cảnh đó, nhà thơ đã quan sát từ vị trí: Hai câu đề tác giả quan sát từ vị trí trên cao để phóng tầm mắt xuống cảnh vật bên dưới, tầm nhìn từ xa tới gần. Hai câu thực tác giả đứng ở vị trí thượng nguồn sông Trường Giang.

Câu 4.

Nỗi lòng nhà thơ thể hiện qua hình ảnh: khóm cúc nở hoa lần hai, con thuyền lẻ loi, hình ảnh mọi người nhộn nhịp may áo rét, giặt quần áo chuẩn bị cho mùa đông.

Theo em hình ảnh ấn tượng nhất là: Con thuyền cô độc, lẻ loi. Vì con thuyền cô độc là hình ảnh biểu tượng khơi gợi sự trôi nổi, lữ lạc của con người, đặc biệt là với những con người xa quê hương khao khát được quay trở về.

Câu 5.

Sự nhất quán giữa chủ đề, nhan đề, nội dung và hình ảnh nghệ thuật trong toàn bộ tác phẩm là khung cảnh mùa thu tiêu điều, xơ xác, âm đạm, hắt hiu mang tâm trạng buồn, lạnh lẽo, cô đơn, u sầu vì nỗi mong nhớ trở về quê hương.

Câu 6.

Cảm xúc mùa thu không chỉ vẽ nên một bức tranh thu giàu chất gợi hình mà còn gợi lên trong ta một nỗi niềm sâu kín. Mượn hình ảnh của thiên nhiên để nói lên tâm trạng của mình, đó là nỗi lo âu thế sự, nỗi nhớ quê hương cùng nỗi cô đơn, lạnh lẽo của tác giả. Tác giả như đang khắc họa bức tranh của xã hội Trung Quốc đương thời loạn lạc, bất an, chao đảo. Nỗi buồn lạc lõng giữa thiên nhiên phải chăng cũng là nỗi chênh vênh lo lắng của tác giả trước thời cuộc. Nỗi nhớ quê hương tha thiết, dồn nén không thể giải tỏa được, đồng thời vẽ ra những hình ảnh quen thuộc về cuộc sống quê nhà khắc sâu tâm trạng lẻ loi, trầm lắng, u sầu vì nỗi mong nhớ trở về quê hương.

Soạn bài Cảm xúc mùa thu chi tiết

Để có được nội dung soạn bài thật chi tiết, Đọc tài liệu tổng hợp nhiều cách khác nhau khi trả lời cùng 1 câu hỏi, các em có thể tham khảo từ đó chọn câu trả lời phù hợp với ý hiểu hay yêu cầu của mình.

Chuẩn bị

- Xem lại phần Kiến thức ngữ văn để vận dụng vào đọc hiểu văn bản này.
- Khi đọc hiểu thơ Đường luật nói chung, cần chú ý đặc điểm thể loại, văn tự, đề tài, chủ đề, không gian, thời gian và sự liên hệ giữa các câu trong bài thơ. Nếu là thơ làm bằng chữ Hán, trước khi đọc phần Dịch thơ cần đọc kỹ phần Dịch nghĩa để hiểu rõ ý của các câu thơ.
- Đọc trước văn bản Cảm xúc mùa thu, tìm hiểu và ghi chép lại những thông tin về đại thi hào Đỗ Phủ giúp cho việc đọc hiểu bài thơ.
- Cảm xúc mùa thu là tác phẩm mở đầu trong chùm thơ quê ở Hà Nam, Thu hứng gồm tám bài thất ngôn bát cú Đường luật được Đỗ Phủ Trung Quốc tể sáng tác trong thời gian cùng gia đình chạy loạn, phải sống Xa quê nhà, Chùm thơ thể hiện một cách sâu sắc sự quan tâm đến vận mệnh đất nước và lòng thương nhớ quê hương của nhà thơ ở giai đoạn cuối đời, trong cảnh thời cuộc loạn ly.

Đọc hiểu

1. [Chú ý các chi tiết miêu tả mùa thu trong bài Cảm xúc mùa thu](#)
2. [Hình ảnh và hoạt động gì được nhắc tới ở bốn câu thơ cuối Cảm xúc mùa thu](#)

3. [Đôi chiếu các câu trong phần dịch thơ với phần dịch nghĩa bài Cảm xúc mùa thu](#)

Trả lời câu hỏi

1. [Trình bày hoàn cảnh ra đời của bài thơ Cảm xúc mùa thu](#)
2. [Xác định đề tài, thể loại, bố cục của bài thơ Cảm xúc mùa thu](#)
3. [Cảnh thu trong hai câu đề và hai câu thực của bài thơ Cảm xúc mùa thu](#) có đặc biệt so với cảnh thu thông thường mà em được biết? Để có thể miêu tả được quang cảnh đó, nhà thơ phải quan sát từ những vị trí nào?
4. [Nỗi lòng của chủ thể trữ tình được thể hiện qua những hình ảnh nào trong bốn câu thơ cuối?](#) Hình ảnh nào là ấn tượng nhất? Vì sao?
5. [Theo em, viết về mùa thu nhưng Đỗ Phủ đã gửi gắm trong bài thơ tâm sự gì?](#)
6. Hãy viết một [Đoạn văn để làm rõ tình cảm của Đỗ Phủ với quê hương được thể hiện trong bài thơ](#) Cảm xúc mùa thu.

Các em bấm vào phần link trong câu hỏi để xem các trả lời câu hỏi chi tiết nhất.

Tổng kết

I. Tác giả

- Đỗ Phủ sinh năm 712, mất năm 770, tự là Tử Mĩ

- Quê quán: huyện Củng, tỉnh Hà Nam

- Ông xuất thân trong một gia đình có truyền thống Nho học và thơ ca lâu đời. Ông sống trong nghèo khổ và chết trong bệnh tật

- Sự nghiệp sáng tác: Đỗ Phủ là nhà thơ hiện thực vĩ đại của Trung Quốc, thơ Đỗ Phủ hiện còn khoảng 1500 bài

- Nội dung thơ Đỗ Phủ: phản ánh hiện thực và bày tỏ cảm xúc, thái độ, tâm trạng đau khổ trước hiện thực đời sống của nhân dân trong chiến tranh, trong nạn đói chan chứa tình yêu nước và tinh thần nhân đạo.

- Phong cách thơ Đỗ Phủ: điêu luyện, trầm uất, nghẹn ngào

II. Tác phẩm bài thơ Cảm xúc mùa thu (Thu hứng)

* Nội dung chính:

Bài thơ “Thu hứng” của Đỗ Phủ thể hiện nỗi lòng riêng của nhà thơ, chan chứa tâm sự yêu nước, thương đời trong cảnh đất nước loạn ly. Nghệ thuật thơ Đường ở đây đã đạt đến trình độ mẫu mực.

*** *Bố cục***

Bài thơ Cảm xúc mùa thu có thể chia bố cục thành 2 phần như sau:

- Phần 1 (4 câu đầu): Cảnh mùa thu
- Phần 2 (4 câu còn lại): Tình thu

*** *Giá trị nội dung***

Bài thơ vẽ nên bức tranh mùa thu hiu hắt, mang đặc trưng của núi rừng, sông nước Quỳ Châu. Đồng thời, bài thơ còn là bức tranh tâm trạng buồn lo của nhà thơ trong cảnh loạn li: nỗi lo cho đất nước, nỗi buồn nhớ quê hương và nỗi ngậm ngùi, xót xa cho thân phận mình.

*** *Giá trị nghệ thuật***

- Tứ thơ trầm lắng, u uất
- Lời thơ buồn, thấm đẫm tâm trạng, câu chữ tinh luyện
- Bút pháp đối lập, tả cảnh ngụ tình
- Ngôn ngữ ước lệ nhiều tầng ý nghĩa.

-/-

Trên đây là nội dung soạn bài Cảm xúc mùa thu Cảnh điều do Đọc tài liệu tổng hợp và biên soạn. Hi vọng tài liệu giúp các em [soạn văn 10 Cảnh điều](#) tốt hơn mỗi ngày.